

Overzicht stand van zaken Omgevingswet – mei 2020

In juli 2017 is het Plan van Aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' vastgesteld. Er wordt al gewerkt in de geest van de Omgevingswet. De raad heeft aangegeven graag meer betrokken te zijn bij de voortgang van de implementatie van deze wet in Heemstede. Hiervoor heeft u een vast agendapunt op de agenda van de commissie Ruimte opgenomen. In dit overzicht geven we aan waar we mee bezig zijn en wat de actuele stand van zaken is.

Actueel landelijk

De invoering van de Omgevingswet, die gepland stond voor 1 januari 2021, wordt uitgesteld. De ontwikkeling en implementatie van het Digitaal Stelstel Omgevingswet (DSO), dat al achterliep op schema, loopt verdere vertraging op door de corona-crisis. Minister Van Veldhoven van Milieu en Wonen komt naar verwachting in juni met een nieuwe haalbare invoeringsdatum.

Uitstel invoeringsdatum Omgevingswet, gevolgen voor Heemstede

In de presentatie tijdens 'opfrisavond Omgevingswet' op 25 februari 2020 is toegelicht welke besluiten de raad moet nemen om de wet in te kunnen voeren. Daarnaast moeten we een aantal bedrijfsmatige en juridische eisen doorvoeren. Het gaat hier om de minimale eisen die vanuit de VNG zijn opgesomd en gepresenteerd tijdens de informatieve raadsbijeenkomst op 23 januari 2020. In onze planning ten behoeve deze acties houden we rekening met een half jaar uitstel van invoering van de wet. Besluit de minister dat het uitstel langer duurt, dan passen we de planning indien nodig aan. Daarnaast is tijdens de 'opfrisavond' van 25 februari jl. toegezegd om in de tweede helft van dit jaar nog een aantal beeldvormende bijeenkomsten te organiseren voor de implementatie. Het inplannen van deze bijeenkomsten is afhankelijk van het uitstel van de Omgevingswet en de omstandigheden door de corona-crisis. Zodra de bijeenkomsten gepland zijn, informeren wij u hierover.

Planning omgevingsvisie en omgevingsplan

Voor de omgevingsvisie en de voorbereidingen op het omgevingsplan handhaven we zoveel mogelijk de oorspronkelijke planning. De wet stelt dat gemeenten uiterlijk 1-1-2024 een omgevingsvisie moeten hebben. Door het corona-virus moet ons projectteam nu een aantal werkateliers doorschuiven, waardoor we uitgaan van een vaststelling in de 2^e helft van 2021. Het projectteam blijft ondanks het uitstel van de omgevingswet gewoon doorwerken. De opgaves en effecten op de leefomgeving zoals gesteld in beleidsanalyse 'Heemstede van A tot Z', alsmede bovenlokale opgaves zoals met betrekking tot de bereikbaarheid en Regionale Energiestrategie, maken een goede integrale omgevingsvisie van groot belang.

Vanuit de ambtelijke werkgroep voor het project 'Was-wordt' blijven we ons voorbereiden op het instrument omgevingsplan. We gaan van start met het pilot-omgevingsplan voor Woonwijken Noordwest, zodra de omgevingsvisie gereed is. We hebben, op grond van de wet, tot 1-1-2029 de tijd om een Heemstede-dekkend omgevingsplan te maken. Tegelijkertijd houden we druk op de planning om deze forse opgave voor 2028 te realiseren. En nu uitstellen betekent straks extra werk. Daarbij is er veel behoefte in de organisatie om te oefenen met het opstellen van een omgevingsplan. Het is een nieuw, complex instrument met mogelijk gevolgen voor flankerend beleid, zoals grondbeleid en kostenverhaal. Hoe eerder dat duidelijk wordt, hoe beter we onze organisatie de komende jaren hierop kunnen voorbereiden en inrichten.

Vragen uit de Commissie Ruimte 12 maart 2020

Op 12 maart 2020 heeft het college toegezegd om in de eerstvolgende voortgangsrapportage terug te komen op de vragen van het CDA inzake:

1. de stand van zaken van de legesverordening;
2. de stand van zaken van het instellen van de commissie ruimtelijke kwaliteit;
3. de hoeveelheid inwoners die aanwezig waren op de omgevingsvisie-avond in november/december en de hoeveelheid reacties op de oproep in de Heemsteder.

Ad 1. Momenteel werken wij aan een project dat inzicht moet gaan bieden in de (structurele) financiële consequenties van de invoering van de Omgevingswet. Daarbij wordt met name gekeken naar de hoogte van de leges en het eventuele beslag op de algemene middelen. Het is nu nog te vroeg om te zeggen of het uitstellen van de invoering van de Omgevingswet daarop nog extra financiële gevolgen heeft voor Heemstede. Dit is onder andere afhankelijk van de nieuwe invoeringsdatum van de wet. Wij informeren u zodra er meer duidelijkheid over is.

Ad 2. De wet verplicht de gemeente tot het instellen van een (gemeentelijke) adviescommissie voor vergunningaanvragen voor Rijksmonumenten. Deze commissie moet voor inwerkingtreding van de wet ingesteld zijn. De wet kent géén overgangsrecht voor de huidige welstandscommissie. Zonder verdere actie zou dit betekenen dat (de taken van de) welstandcommissie komen te vervallen. De wet kent wel de mogelijkheid om de verplichte gemeentelijke adviescommissie een uitgebreidere adviesrol te geven dan alleen de toetsing van vergunningaanvragen voor Rijksmonumenten. De taken van de huidige welstandscommissie kunnen hierin meegenomen worden, dit vraagt een apart besluit van de raad. Wij komen in de 1e helft van 2021 naar de raad met een voorstel over de rol en taken van de in te stellen gemeentelijke adviescommissie

Ad 3. Aan het werkatelier op 20 november voor het uitwerken van de kernwaarden en ruimtelijke hoofdprincipe ten behoeve van de Omgevingsvisie hebben 20 bewoners deelgenomen. De opbrengst is aan u op 25 februari 2020 gepresenteerd tijdens de 'Oprisavond omgevingswet'. De oproep in de Heemsteder heeft geleid tot 7 concreet nieuwe aanmeldingen voor de vervolgateeliers.

Missie en doelstellingen (uit plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal)

Samen werken aan een aantrekkelijke leefomgeving waarin elke inwoner weet wat kan en mag en waar de gemeente faciliteert.

Doelstelling 1

Bescherming en versterking van een aantrekkelijke woonomgeving

Met een aantrekkelijke leefomgeving wordt beoogd een bepaald niveau van bereikbaarheid van onze gemeenten, hoe we om gaan met duurzaamheid en klimaatbestendigheid, hoe we komen tot behoud van onze groene gebieden en met oog voor plekken waar er ruimte is voor ontwikkelingen.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is het overkoepelende verhaal waarin de grote lijnen van de voorgenomen ontwikkelingen in de gemeente worden vastgelegd. De omgevingsvisie raakt aan de fysieke leefomgeving in de breedste zin van het woord. Kort samengevat is een omgevingsvisie een integrale visie op de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat de reikwijdte veel breder is dan de traditionele structuurvisie.

De omgevingsvisie beschrijft de gewenste lange termijn ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in het geheel, dus bijvoorbeeld op het gebied van wonen en bouwen, infrastructuur en groen, maar ook op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en economie. Ook de relatie tussen de fysieke leefomgeving en sociaal maatschappelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld een gezonde leefomgeving, krijgen een plek in de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie is vormvrij. Wel is er een aantal zaken waar de omgevingsvisie in ieder geval aandacht aan moet besteden. Deze zijn:

- De hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;
- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving.

Al deze elementen krijgen een plaats in de omgevingsvisie Heemstede.

De voorbereidingen hiervoor zijn gestart. Het plan van aanpak is door de raad vastgesteld op 1 november 2018. Er wordt gewerkt aan fase 1: Opstellen notitie analyse en gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).

Doel

Duidelijkheid over het proces krijgen en informatie ophalen over de huidige situatie, de huidige identiteit (van zowel de gemeente als van de regio Zuid-Kennemerland) met de bijbehorende kernwaarden, de trends en ontwikkelingen en de daarvan afgeleide opgaven.

De relevante doelen en visie uit het huidige beleid ophalen. Analyseren van alle opgehaalde informatie en formuleren van de gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).

Acties

Februari 2019 - Gestart met participatietraject in de vorm van straatinterviews (in samenhang met het opgestarte participatieonderzoek);

Februari 2019 - Bijeenkomst georganiseerd voor alle ketenpartners (interne en externe adviseurs), waarin we hun wensen en opgaven hebben opgehaald;

Februari/Maart 2019 - Inventariseren van de identiteit en kernwaarden, het huidige beleid en de toekomstige opgaven;

Mei/April 2019 - Opstellen concept-beleidsanalyse Omgevingsvisie fase 1 'Heemstede van A tot Z', waarin de identiteit en kernwaarden, het huidige beleid en de toekomstige opgaven zijn benoemd;

Juni/juli 2019

- Vaststelling beleidsanalyse Omgevingsvisie fase 1 'Heemstede van A tot Z' (besluit raad van 27 juni 2019, A-stuk);
- Vaststelling aangepaste aanpak en planning van fase 2 van de omgevingsvisie (besluit raad van 27 juni 2019, A-stuk);

Augustus 2019 - Gestart met de tweede fase van het maakproces. De eerste stap daarin is het verder uitwerken van de kernwaarden en ruimtelijke hoofdprincipes;

November/december 2019 - Er is een werkatelier met bewoners/ experts georganiseerd, waarin op een plezierige en constructieve wijze de kernwaarden en ruimtelijke hoofdprincipes verder zijn uitgewerkt. Deze zijn op 25 februari aan u gepresenteerd tijdens de 'Opfrisavond' Omgevingswet.

Februari 2020 - Op 5 februari is tijdens de radenbijeenkomst Zuid Kennemerland een presentatie gegeven over de stand van zaken van de Omgevingsvisies in de vier gemeenten. Tevens is er daarbij gesproken over de onderlinge afstemming en de afstemming met de Zuid- Kennemer Agenda.

Maart/april 2020 - Na de analyse van de identiteit, het relevante huidige beleid en de toekomstige opgaven van de gemeente, is het project nu in fase twee: het opstellen van de visie-op-hoofdpijnen met ontwikkelscenario's. Dit doet het projectteam met participatie in werkateliers.

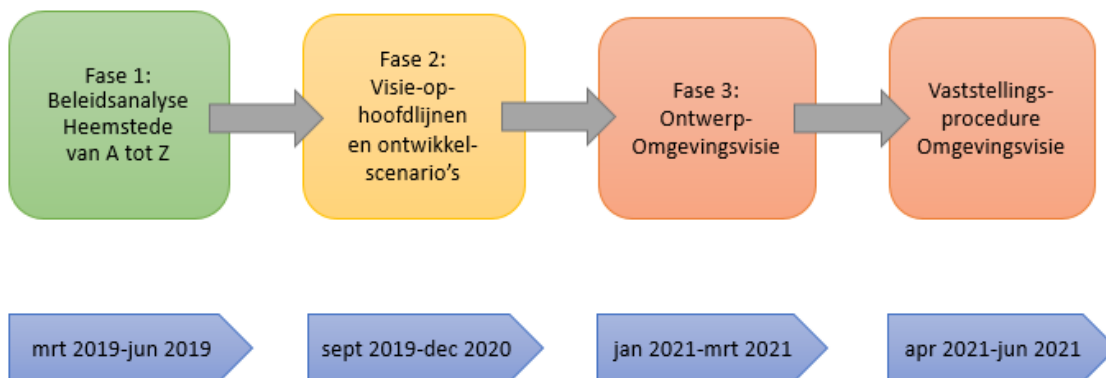
In de werkateliers wordt behandeld:

- wat is er nodig voor de aanpak van de opgaven;
- welk beslag legt dit op de fysieke ruimte;
- welke kansen en dilemma's levert een confrontatie van de verschillende thema's op.

Op basis van bovenstaande komt het projectteam tot een basisscenario (de visie-op-hoofdpijnen) en formuleert het zo nodig enkele ontwikkelscenario's.

Deze zullen worden voorgelegd voor een brede consultatie (dus ook voor inwoners en organisaties, die niet deelnemen aan de werkateliers), waarna door de raad het voorkeursscenario kan worden bepaald. U wordt hier na het zomerreces over geïnformeerd.

In verband met de maatregelen tegen de verspreiding van het corona-virus moet het projectteam nu een aantal werkateliers doorschuiven. Het eindproduct van deze fase, de visie-op-hoofdlijnen met ontwikkelscenario's wordt hierdoor naar verwachting later dan de onderstaande datum (dec 2020) aangeboden. Bij de volgende maandelijkse stand van zaken (juni 2020) zal de planning van de verschillende fases kunnen worden geactualiseerd.

Omgevingsplan

De Omgevingsvisie is de basis voor het Omgevingsplan dat daarna volgt. Op die manier worden de ambities uit de visie geborgd in regels.

Het Omgevingsplan geeft juridisch bindende regels voor alle functies en activiteiten in de fysieke leefomgeving in de gemeente. Uiteindelijk moet per locatie zo goed mogelijk duidelijk worden wat er kan en mag en hoe de gemeente zijn bevoegdheden en wettelijk instrumentarium inzet om te reageren op initiatieven.

Het omzetten van de bestemmingsplannen naar één Omgevingsplan per gemeente vindt formeel plaats na vaststelling van de Omgevingsvisie. We bereiden dat echter zo veel als mogelijk voor. Er geldt een overgangperiode tot 2029 voor het vaststellen van een Omgevingsplan. **Hiervoor stond acht jaar vanaf datum inwerkingtreding van de wet en wij gaan er vanuit dat dit (ondanks de uitstel van de inwerkingtreding) gehandhaafd blijft.**

In de voorbereiding op het Omgevingsplan starten met een pilot om te oefenen met het maken (een deel van) het toekomstige Omgevingsplan: het Omgevingsplan voor Woonwijken Noordwest.

Acties

In het plan van aanpak van zomer 2017 waarmee de raad heeft ingestemd, is uitgegaan van het starten van dit project in de loop van 2019. Dit project start niet voor de Omgevingsvisie klaar is (besluit college van 1 oktober 2019, C-stuk). Het houdt namelijk nauw verband met de Omgevingsvisie. Zodra het project Omgevingsvisie is afgerond, kunnen de uitgangspunten daaruit omgezet worden in regels voor het Omgevingsplan.

Was-woord

In dit project houden we ons bezig met:

- Inventariseren van alle regelgeving en beleid in de gemeente over de Fysieke Leefomgeving (FLO); alle verordeningen hebben we nu in beeld en gaan we doorlopen op relevantie voor het Omgevingsplan

- De bruidsschat (regels die het Rijk opheft en overhevelt naar de gemeente); deze gaat gelden op 1 januari 2021. Wij gaan uw raad fasegewijs na 1-1-2021 deze regels voorleggen met de keuze ze te houden of te schrappen of ze te houden maar aan te passen op de gemeentelijke situatie
- De vragenbomen en de standaard Toepasbare regels, om het DSO te kunnen vullen (zie hierboven)
- Beschikkingen onder de nieuwe Omgevingswet
- Het casco op te gaan stellen voor de omvorming van het tijdelijke omgevingsplan naar een nieuw omgevingsplan in 2029
- Een planning te maken voor de fase 2021-2029 voor deze omvorming.

Acties

Januari – juni 2019 - Het eerste product is de inventarisatie van het bestaande lokale beleid in relatie tot de Omgevingswet

Januari – juni 2019 - Inventarisatie van alle regels van de bruidsschat (gedecentraliseerde regelgeving van het Rijk)

Juli 2019 – oktober 2020 - Analyse van alle huidige en toekomstige regels voor het Omgevingsplan

Maart 2019 – oktober 2020 - Creëren van een handleiding om alle nieuwe regels van het Omgevingsplan helder te ordenen en te formuleren.

Doelstelling 2

Grotere betrokkenheid inwoners bij inrichten van een aantrekkelijke leefomgeving

De Omgevingswet gaat uit van een grote rol voor inwoners en initiatiefnemers. De gemeenteraad moet zich sterk maken voor een proactieve manier van raadplegen van inwoners. Zij moet meer ruimte geven aan initiatieven van inwoners.

Participatie

Het pro-actief betrekken van inwoners krijgt zijn weerslag in het overkoepelend programma Participatie. Maar per project of pilot ontwikkelen we een aparte projectgerichte participatieaanpak. We moeten leren van eerdere participatietrajecten of van andere gemeenten. Heel belangrijk is dat we inwoners, voor dat ze zich buigen over het onderwerp van participatie, meegeven welke uitgangspunten voor de gemeenteraad vast staan. In Q2 van dit jaar leggen we het nieuwe participatiebeleid voor Heemstede ter besluitvorming voor aan de raad. De reikwijdte van dit beleid gaat verder dan alleen de Omgevingswet, maar biedt evenwel een beleidskader om daarna (separaat) als raad zijnde keuzes op te maken voor welke omgevingsplanactiviteiten men participatie verplicht wil stellen.

Communicatie

Communicatie is een integraal onderdeel van alle projecten onder het plan van aanpak.

Doelstelling 3

Betere processen voor het realiseren van een aantrekkelijke leefomgeving

Processen verlopen sneller, bijvoorbeeld vergunningverlening. Betrokken partijen zijn tijdiger ingeschakeld. Advisering verloopt integraler. Belanghebbenden zijn tijdig en voldoende geïnformeerd. Besluitvorming is een integrale afweging over de fysieke leefomgeving.

Digitaal stelsel Omgevingswet/informatievoorziening (DSO)

Alle informatie over de fysieke leefomgeving moet op een of andere wijze ondergebracht worden in het door het Rijk te ontwikkelen Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dat kan bijvoorbeeld als beeldbestand, als vraagboom in het omgevingsloket of als beschikbare bodeminformatie.

Dit is vooral een intern proces. In mei 2019 is dit project van start gegaan.

Acties

Mei 2019 - Formele start van dit project.

De planning om het Omgevingsloket als basisvoorziening op te leveren dit jaar gaan we halen. Dit betekent dat de organisatie heel 2020 nog kan oefenen met het systeem voordat het op 1 januari 2021 live gaat. Het is cruciaal dat het loket gevuld is met alle relevante informatie. Zonder deze informatie zal het loket straks niet werken.

Welke informatie zit er in het loket?

Als het Omgevingsloket live is, kan een initiatiefnemer kiezen uit drie verschillende loketten: de vergunningscheck, de vergunningsaanvraag en melding en de gegevens op de kaart.

Waarmee kunnen wij u helpen?

1. Vergunningscheck

Initiatiefnemers kunnen via een vragenboom controleren of ze een idee mogen uitvoeren op een bepaalde locatie onder de Omgevingswet.

Welke informatie hebben we hiervoor nodig?

Om de juiste vragenboom op te zetten zijn de juridische regels nodig. Deze worden omgezet naar toepasbare regels zodat er, in heldere taal, vragenbomen voor kunnen worden gemaakt.

2. Aanvragen en melden

Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers digitaal een vergunningaanvraag of melding indienen. Overheden sluiten aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) om aanvragen en meldingen digitaal te ontvangen. Lokale indieningsvereisten kunnen ze toevoegen aan het loket via toepasbare regels en vragenbomen.

Welke informatie hebben we hiervoor nodig?

Ook hiervoor geldt dat de initiatiefnemer via een vragenboom de aanvraag of melding doet en zijn de juridische en toepasbare regels dus essentieel.

3. Gegevens op de kaart

Via het onderdeel Regels op de kaart kan iedereen regels en informatie over de leefomgeving bekijken in het Omgevingsloket. Overheden publiceren hiervoor hun omgevingswetbesluiten. En kunnen informatieproducten delen via de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Welke informatie hebben we hiervoor nodig?

Ten eerste alle gepubliceerde plannen zoals bijvoorbeeld bestemmingsplannen, provinciale verordeningen, gerechtelijke uitspraak, voorbereidingsbesluit.

Ook alle andere bevoegd gezagen bieden hun informatie aan het loket aan.

Ten tweede geo-informatie. Landelijk wordt er al veel informatie geüpload, maar onze eigen gegevens moeten er ook in worden verwerkt.

Wat doen wij hiervoor?

Wij zorgen er voor dat de bestemmingsplannen die nog gelden tijdens de inwerkingtreding van de Omgevingswet up to date en gepubliceerd zijn. Er is een koppeling waardoor ze automatisch in het loket worden gepubliceerd.

Software

De software om aan te sluiten op het DSO is aangeschaft. De eisen die onze organisatie stelt voor de Vergunning-, Toezicht- en Handhaving (VTH) zijn te realiseren binnen onze bestaande werkomgeving 'Mozard'. De volgende fase is het realiseren van digikoppelingen en het vullen van het omgevingsloket.

Samenwerking intern/extern

• **Betrokkenheid ketenpartners**

We zoeken naar een goede manier om met onze partners samen te werken. We proberen ze nu zo goed als mogelijk te betrekken bij onze pilots en projecten. Dat blijven we doen en zullen we zo nodig uitbreiden.

Zowel bij de Omgevingsvisie als het Omgevingsplan zijn alle betrokken partijen vanaf het eerste moment betrokken. Dit tot tevredenheid van onze ketenpartners.

• **Betrokkenheid medewerkers**

We merken dat de medewerkers nu weten van het bestaan van de Omgevingswet. Een aantal koplopers werkt al in de geest van de Omgevingswet, aan de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan Woonwijken Noordwest of in een van de pilots. De volgende stap is om aan te geven hoe de Omgevingswet precies de werkzaamheden van de medewerkers gaat raken. Hiervoor ontwikkelen we diverse onderdelen.

We organiseren trainingen en het afgelopen jaar zijn er workshops georganiseerd (voor medewerkers en de gemeenteraad).

• **Betrokkenheid raad**

De verandering in het juridische kader is omvangrijk en ingrijpend. Een en ander wordt nu pas zichtbaar voor de raad doordat projecten gaan lopen. Met de raad moet nog veel worden besproken;

veel veranderingen vragen nadere uitleg. Het is daarom zaak regelmatig met de raad om tafel te gaan over de voortgang. Het vaste agendapunt in de commissie Ruimte en dit overzicht dienen hiertoe.

Inmiddels hebben diverse stukken de raad gepasseerd, waaronder:

- Plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' (29 juni 2017, A-stuk);
- Plan van aanpak 'Omgevingsvisie voor Heemstede' (1 november 2018, A-stuk);
- Omgevingsvisie fase 1 'Heemstede van A tot Z' (27 juni 2019, A-stuk);
- Aangepast projectplan 'Pilot Omgevingsplan Woonwijken Noordwest' (1 oktober 2019, C-stuk).

Op 9 december is de kamerbrief van de minister van Veldhoven (Milieu en Wonen) aangeboden aan de raad over de stand van zaken van de wetgeving, het DSO en de implementatie. Recentelijk is er op 23 januari met ondersteuning van de VNG een cursus Omgevingswet georganiseerd. Als vervolg daarop is op 25 februari jl. een 'opfrisavond Omgevingswet' georganiseerd om het tijdschap voor de implementatie van de Omgevingswet en het omgevingsvisie-proces verder toe te lichten.

Pilot Omgevingsplan Woonwijken Noordwest

In gebieden waar een nieuwe bestemmingsplan moet komen of waar nieuwe ontwikkelingen gaan plaatsvinden, zijn in het Plan van Aanpak pilots benoemd. Een pilot houdt in: ervaring op doen met het anders werken onder de Omgevingswet.

Bij Heemstede Woonwijken Noordwest ligt het accent op participatie en integraliteit. We maken hier een bestemmingsplan als ware het een omgevingsplan.

Acties

Februari 2019 Bijeenkomst georganiseerd voor alle ketenpartners (interne en externe adviseurs), waarin we hun wensen en opgaven hebben opgehaald;

Maart 2019: Interviews met interne afdelingen en ketenpartners met betrekking tot opgaven en bestaande regels die relevant zijn voor het plangebied

Oktober 2019: Wijziging planning in die zin dat de analysefase wordt opgesteld na bespreking van de omgevingsvisie. Deze analyse wordt na de bespreking van de omgevingsvisie opgesteld, conform het besluit B&W van 1 oktober 2019, C-stuk, dat ter kennisname in de commissie Ruimte is gebracht. Geconstateerd is dat de nieuwe thema's die onder de omgevingswet vallen, eerst om een visie vragen. Wat de gemeente wil met nieuwe thema's, bijvoorbeeld gezondheid, klimaatadaptatie, energietransitie hangt af van de keuzes en ambities die uit de omgevingsvisie komen.

Dienstverlening onder de Omgevingswet

Inwoners en ondernemers worstelen nu met dienstverlening in het fysieke domein. Er zijn thans veel verschillende wetten met elk hun eigen procedure, planning en regels. De uitvoering is versnipperd. De nieuwe wet stelt de initiatiefnemer centraal en legt daarmee de lat voor dienstverlening hoog. Daarbij worden de doelstellingen van de Omgevingswet nadrukkelijk betrokken; het omgevingsrecht wordt inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk; er komt meer samenhang in beleid, besluitvorming en regelgeving; het wordt gemakkelijk om doelen te bereiken en de besluitvorming wordt sneller en beter.

De Omgevingswet heeft een maatschappelijke doelstelling, namelijk samenwerken aan een betere leefomgeving. De rol van de gemeente verschuift daarbij: de overheid trek zicht terug en faciliteert, de verantwoordelijkheid en de zeggenschap wordt teruggegeven aan de gemeenschap. Dit biedt kansen om de creativiteit van bewoners en ondernemers in te zetten voor het ontwikkelen van een prettige, veilige leefomgeving. De energie die nu vooral gericht is op reguleren en toetsen, kan ingezet worden voor creatie. De gemeente kan zich als partner, meedenker en adviseur gaan opstellen. Ook dit betekent een belangrijke wijziging in de dienstverlening.

Gemeenten zijn op dit moment sterk georganiseerd vanuit wetten, systemen en processen, de systeemwereld. De aansluiting met de leefwereld van de inwoners en ondernemers wordt wel steeds meer gezocht, maar de systeemwereld is nog erg dominant. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om deze obstakels te slechten. Deze transformatie betekent grote veranderingen in processen, systemen, in houding en gedrag van de medewerkers en de communicatie met de inwoners en

ondernemers. Kortom, de dienstverlening verandert ingrijpend. Het concept 'serviceformules' vanuit de VNG zal hierbij als hulpmiddel worden ingezet.

Acties

Februari – april 2020 - Er is een concept Plan van Aanpak opgesteld om in Vergunning-, Toezicht- en Handhaving te voldoen aan de minimale uitgangspunten en eisen die de Omgevingswet stelt. Door de VNG is een inventarisatie gemaakt van 21 acties die gemeenten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet minimaal moeten uitvoeren om goed voorbereid te zijn. Alle acties die de direct of indirect de dienstverlening betreffen zijn opgenomen in het Plan van Aanpak.

Deze minimale uitgangspunten en eisen betreffen de taken in het ruimtelijk domein, met uitzondering van ontwikkeling van ruimtelijk beleid. Dit betreft taken met betrekking tot de VTH

(vergunningverlening, toezicht en handhaving), alsmede de toetsing van beleidskaders. Hiervoor is een ontwikkeltraject opgestart. Hierbij worden ook de servicebaliemedewerkers betrokken. Binnen het ontwikkeltraject kunnen de medewerkers op een praktische manier ontdekken welke werkwijze het beste past bij de nieuwe uitvoeringsorganisatie en hierin keuzes maken.

Aangezien de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan in de gemeenten nog in ontwikkeling zijn, kan de gewenste werkwijze in de dienstverlening ook nog bijgesteld moeten worden. Daarom worden de keuzes dusdanig flexibel dat tussentijdse wijzigingen in beleid mogelijk zijn.

Financiën

Het invoeren van de Omgevingswet raakt veel plekken in de gemeentelijke organisatie. Dat heeft financiële consequenties die in kaart moeten worden gebracht. De VNG ontwikkelt hiervoor een aantal ondersteuningsproducten, handreikingen en verzamelt expertise. Zo kunnen we kijken welke financiële verschuivingen er gaan ontstaan wanneer we gaan werken met een andere wettelijk instrumentarium.

De financiële opzet in het plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' is op dit moment nog steeds voldoende. Mede na aanleiding van de motie van de gemeente Bergen over de financiën van de Omgevingswet en inschattingen van de VNG over de invoeringskosten en effecten op de structurele begroting is een apart project 'Financiën' opgestart. Met dat project zullen wij de gevolgen van de wet in kaart brengen voor de gemeentelijke organisatie op basis van de ondersteuningsproducten en handreikingen die de VNG daarvoor heeft ontwikkeld. De motie van de gemeente Bergen en de vragen daarover van het CDA zullen wij daarin betrekken.

Planning

De planning is onder voorbehoud van de nieuwe invoeringsdatum Omgevingswet, die na verwachting medio juni 2020 bekend wordt gemaakt. Vooralsnog gaan wij uit van een half jaar uitstel, dus inwerkingtreding van de wet per 1-7-2021. Zodra de nieuwe datum inwerkingtreding bekend is kunnen wij u informeren over de planning ten aanzien van de raadsbesluiten die nodig zijn voor de invoering van de Omgevingswet.

Product/resultaat	Start	Volgende stap	eindproduct	College/raad/ MT
Omgevingsvisie	zomer 2018	Vaststellen notitie analyse en gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).	2021	college/raad
Opleidingen; projectmatig werken	Najaar 2018	trainingen	doorlopend elk jaar	MT
Was-Wordt regelgeving en beleid naar Omgevingsplan	Najaar 2018	Inventarisatie bestaand beleid	2020	College raad
Dienstverlening	Najaar 2018	Plan van aanpak eind 2019	doorlopend	MT
DSO/Informatisering	Plan van aanpak najaar 2018	Start project september 2019	2019-2020	MT en college

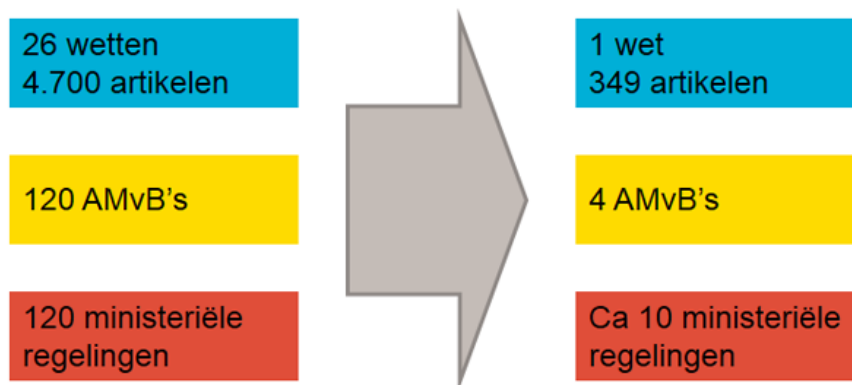
Omgevingsplan	Zomer 2019	Plan van aanpak maken	2021-2029	College/raad
Pilot Woonwijken Noordwest	Najaar 2018	Vaststellen notitie: analyse en gewenste ontwikkelrichting	2022	College/raad
Financiën	Najaar 2019	Gevolgen van de wet in kaart brengen voor de gemeentelijke organisatie	Juli 2020	College/raad

Achtergrondinformatie

Toelichting op de Omgevingswet

Het huidige omgevingsrecht is gecompliceerd en bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen. Initiatiefnemers moeten met een idee langs veel loketten, krijgen soms tegenstrijdige adviezen en zien door de bomen het bos niet meer.

Daarom komen aanvankelijk kansrijke initiatieven soms maar moeilijk van de grond. Er is behoefte aan een geïntegreerde aanpak als het gaat om ruimtelijke projecten, snellere besluitvorming met beter resultaat en daarnaast aan meer ruimte voor particuliere initiatieven. Het Rijk heeft de afgelopen jaren hard gewerkt aan een wet die dit alles mogelijk moet maken: de Omgevingswet, die in 2021 in werking treedt.

De 4 doelen van de Omgevingswet zijn:

1. het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Om deze doelen te bereiken zijn in de Omgevingswet 6 instrumenten opgenomen:

De Omgevingswet is een vereenvoudiging van het huidige omgevingsrecht en zorgt voor korte lijnen en transparantie in de besluitvorming. Daarmee wordt het voor bewoners en ondernemers makkelijk om plannen in de fysieke ruimte te realiseren. Maar behalve meer ruimte krijgen initiatiefnemers ook meer verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld voor het creëren van draagvlak. Participatie is in de nieuwe wet verankerd.

De Omgevingswet is eigenlijk een veranderopgave. De wet vraagt om een nieuwe bestuurscultuur met meer ruimte voor ambities, dromen en idealen van bewoners en ondernemers. Het vraagt om transparantie en vertrouwen. Er wordt vooral vanuit mogelijkheden gedacht.